

14 L'OPINIÓ

Eleccions a Euskadi i Galícia: dues dinàmiques a l'hora

Poques sorpreses a les eleccions als parlaments basc i gallec aquest 21 d'octubre respecte del que aventuraven les enquestes.

Els dos grans partits estatals han estat els damnificats a ambdós comicis, mentre que les forces situades als extrems del sistema i l'abstenció han recollit bona part del descontent.

A Galícia^{*1}, la nova formació d'esquerra nacionalista (Anova) ha arrencat vot tant del PSdG com del BNG, mentre que a Euskadi, EHBildu s'ha alçat amb la segona plaça, quasi calcant el resultat d'Amaiur a les generals 2011.

El que més ressalta dels resultats és que no ha estat el PP el més perjudicat en aquests comicis, sinó els socialistes, que segueixen l'evolució marcada per les eleccions generals de 2011.

La gestió de la crisi pel govern Rajoy ha castigat el PP, tot i que no gaire severament. De manera que, paradoxalment, han aconseguit augmentar la seva majoria absoluta a Galícia, tot i obtenir un mal resultat.

El resultat dels socialistes bascos és el pitjor des de la "legislatura de la crispació" (1993-96). També a Galícia, el resultat del PSdG és propi dels anys posteriors als governs González (1997)

Els populars, en canvi, pràcticament mantenen el vot de 2009. Els bascos s'afebleixen lleugerament, tot i que el seu resultat de 2009 era el pitjor que havien registrat des de 1994. A Galícia, el PP (a manca de comptabilitzar els vots de l'estranger) obtindria el pitjor resultat des de 1989.

En aquestes eleccions se solapen dues dinàmiques, una de vella i una de nova:

- El PSOE encara arrossega la crisi de vot que esclatà a les municipals i generals de 2011, arran de la gestió de la crisi feta pel govern Zapatero.

- El PP pateix els efectes de la gestió del govern Rajoy, que són menys acusats del que es podia preveure precisament perquè els socialistes han estat incapaços de generar una dinàmica de creixement de vot i d'atracció dels suports cedits al PP el 2011.

Els grans beneficiats de la incapacitat del PSOE per redreçar el seu rumb i de la nova tendència a la baixa del PP són els tercers partits, que han estat capaços de captar una part significativa del vot

---

^{*1} Falta per computar el vot dels electors gallecs residents a l'estranger, que el 2009 van ser prop de 400.000

abandonat pels dos “grans”.

El descens del vot socialista ni és nou ni és exclusiu d'Euskadi i Galícia. De fet, el que li passa ara al PSOE és el mateix que li va passar a les generals 2011. En gairebé un any, els socialistes no han aconseguit trencar la dinàmica centrifugadora del seu vot, que els porta a mostrar índexs de fidelitat ínfims a totes les enquestes, ja siguin d'àmbit autonòmic o general*2.

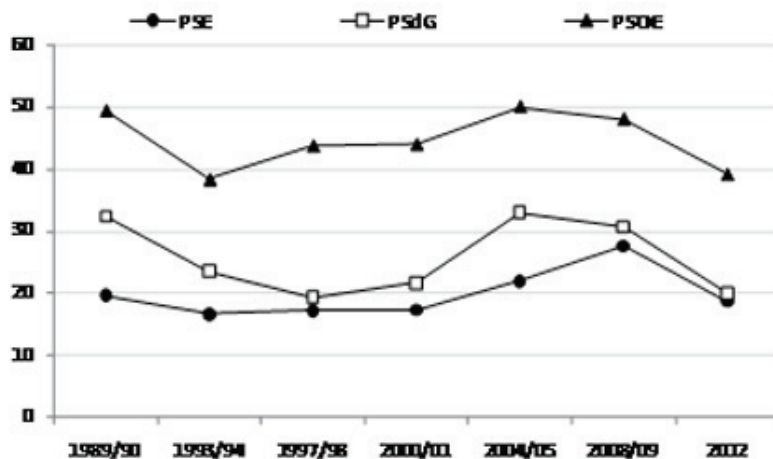
El que els ha succeït als socialistes a Euskadi i Galícia és pràcticament el mateix que els havia passat a les autonòmiques d'Andalusia, celebrades pocs mesos després de les generals.

Evolució del vot socialista en l'últim cicle electoral (en % sobre vot)

	Andalusia	Euskadi	Galícia
Mun 07-11	-8,4	-6,2	-3,2
Gen 08-11	-15,2	-16,4	-13,0
Aut 08/09-12	-8,8	-8,9	-10,7

A Andalusia, el PSOE va aconseguir un resultat millor a les autonòmiques que a les generals, cosa que no ha passat ni a Euskadi ni a Galícia, possiblement perquè a Andalusia el PSOE actua com a “partit nacional”, o també perquè els mesos que han passat entre unes eleccions i les altres haurien afeblit la capacitat de recuperació dels socialistes.

Evolució del vot socialista a Andalusia, Euskadi i Galícia (en % sobre vot)

On han anat a parar els votants dels socialistes? Segons les enquestes preelectorals del CIS, a Euskadi els socialistes haurien aguantat set de cada deu votants de 2009, mentre que a Galícia poc més de la meitat. Els seus rivals (PP, i PNV a Euskadi) n'haurien fidelitzat vuit de cada deu.

*2 Al darrer baròmetre del CIS (juliol 2012) se'ls suposava una fidelitat del 62% sobre el vot de 2011 i no es veia ni rastre de recuperació del vot cedit al PP (al voltant d'un milió i mig)

A Euskadi, un 10% del vot del PSE de 2009 hauria anat a parar al PNV, mentre que a Galícia una proporció més gran hauria optat per Anova i un percentatge important hauria decidit votar en blanc, nul o abstenir-se.

Per la seva banda, el PP, que havia estat capaç de capitalitzar bona part del vot perdut pels socialistes a les generals de 2011, ara no n'ha captat ni un. Entre les generals i les autonòmiques els populars han cedit set punts a Galícia i sis a Euskadi, similars als prop de cinc punts cedits entre les generals i les autonòmiques a Andalusia. Els sondeigs preelectorals també donaven fe de la nul·la capacitat d'atracció del PP, que contrastava amb el gran transvasament de vot previ a les generals de 2011.

El resultat d'ambdues dinàmiques perjudicials per socialistes i populars és el descens del vot que concentren, deu punts a Euskadi, dotze a Galícia. El vot conjunt de PP i PSE a Euskadi havia rondat el 40% a les autonòmiques i ara és del 30%, mentre que a Galícia, on havia fregat el 80%, ara és del 65%.

Els socialistes segueixen perdent vot i no recuperen el vot cedit al PP. Els populars, a diferència de les últimes generals, no són capaços de captar els vots perduts pels socialistes.

La comparació entre les generals 2011 i les autonòmiques d'ahir és bastant aclaridora de la conjugació de les dues dinàmiques.

A Galícia, el PP hauria perdut el 23% dels vots entre les generals i les autonòmiques, dels quals cap hauria optat pel PSdG. És més, els socialistes haurien vist com part del seu suport de generals (un 40%) se'ls escolava.

A Euskadi, el PP hauria perdut el 40% del seu vot de generals, del qual només una ínfima part (un 3%) hauria captat el PSE. Això no compensaria els socialistes de la pèrdua de la meitat del seu vot de generals.

Hi ha, doncs, una entrada a mitges en un nou cicle: el PP ha perdut part de la força d'atracció que havia demostrat a les generals 2011, però aquest vot no ha optat (en part, retornat) als socialistes, que mantenen un afebliment crònic.

On va a parar el vot dels "grans"?

A Euskadi, a l'abstenció, perquè és un vot que en part es mobilitza només en eleccions generals. Però també al PNV, en un efecte típic de transvasament d'opcions estatals a opcions autonòmiques en el canvi d'eleccions.

Aquest transvasament al PNV permet als nacionalistes compensar l'emergència d'EHBildu, que manté pràcticament intacte el seu vot de generals (quan es deia Amaiur), que és en part vot del PNV (entre les autonòmiques 2009 i les actuals, un 5% del vot del PNV s'hauria transvasat a EHBildu).

La comparativa amb Galícia és complicada, perquè manquen els vots dels residents a l'estranger, però semblaria clar que la major part del vot perdut pel PP l'hauria engolit l'abstenció, mentre que el que ha perdut el PSdG es dividiria entre l'abstenció, Anova i el vot blanc i nul.

En aquest sentit, és interessant veure com el vot blanc i nul a Galícia s'ha disparat en aquests comicis, sobretot el nul, convertit en opció protesta per més del 5% dels votants. A Euskadi, en canvi, el vot nul, que havia estat el refugi de l'esquerra abertzale il·legalitzada el 2009, ha tornat a nivells "normals", al voltant del 2%.

El PP ha perdut part de la força d'atracció que havia demostrat a les generals 2011, però aquest vot no ha optat pels socialistes, que mantenen un afebliment crònic

EUSKADI

- El PNV guanya les eleccions perquè reté el 86% del seu vot de 2009. Només cedeix vot de manera significativa a EHBildu (uns 20.000). A més, aconsegueix atraure antics votants del PSE i del PP, que conjuntament doblen el vot cedit a EHBildu

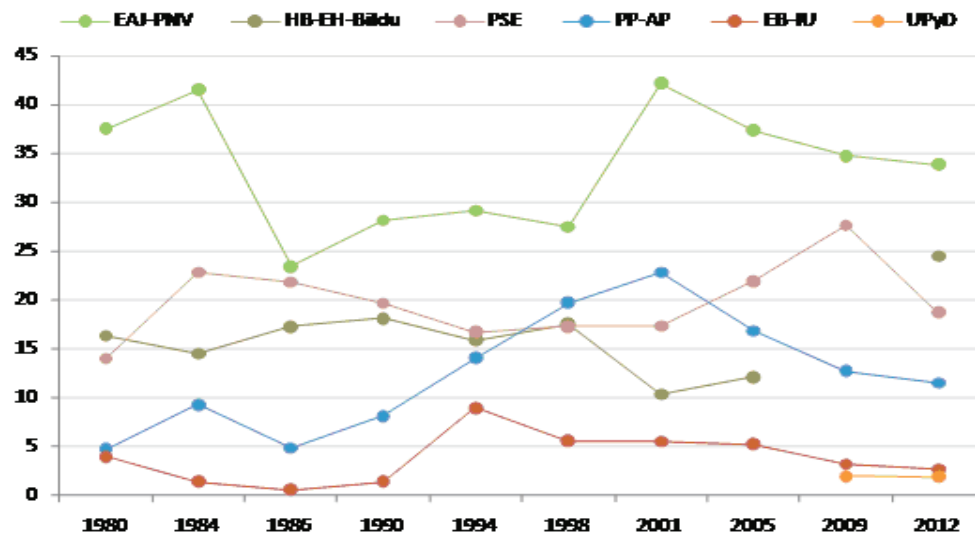
- EHBildu aconsegueix agrupar tot el vot d'Aralar i d'EA, a més de remobilitzar els que el 2009 van optar pel vot nul. Amb tot, el resultat de EHBildu també es deu a la mobilització d'una part de vot abstencionista de fa tres anys.

Amb tot, l'esquerra abertzale no aconsegueix superar clarament el PNV en el territori que li és més favorable: Guipúscoa.

- Els socialistes del PSE-EE perden uns cent mil vots respecte de 2009, ja que només retenen el 65% del seu vot. La major fuga és cap al PNV, al que transvasen uns 30.000 sufragis, i a l'abstenció, amb uns 40.000.

- El PP manté el seu vot de 2009, amb una petita baixada, que s'explica per la cessió de vot al PNV i a la desmobilització. Els populars mantenen el 84% del vot de fa tres anys, el que significa que no aconsegueixen traslladar a les eleccions autonòmiques la crescuda del vot de les generals 2011.

Resultats de les eleccions autonòmiques basques 1980-2012 (en % sobre vot)

GALÍCIA

L'anàlisi del vot a Galícia és complicat, degut a què falta per computar el vot de l'exterior.

- El PP hauria aguantat el seu vot de 2009, amb fugues cap a l'abstenció.
- El PSdG i el BNG haurien patit més fugues de les que pronosticava el sondeig del CIS, que els augurava una fidelitat de 56 i 52%, respectivament.
- A la vista dels resultats, tant socialistes com nacionalistes haurien cedit una part molt significativa del seu vot cap a la nova formació Anova, que ha aconseguit el doble del vot que se li pronosticava.
- Això suposa que part del vot de PSdG i BNG que es mostrava indecís ha acabat optant per la formació de Beiras.
- La situació gallega té unes certes reminiscències gregues: estancament de la dreta i fort transvasament de les formacions "moderades" de l'esquerra cap a una opció més radical.

Resultats de les eleccions autonòmiques gallegues 1981-2012 (en % sobre vot)

